

Vergaderjaar 2013–2014

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1157

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 juni 2014

Tijdens het Algemeen Overleg Ecofin Raad van 24 april jl. heeft het lid Van Hijum (CDA) gevraagd of de Kamer beter inzicht kan krijgen in waar Griekenland nu feitelijk staat met de implementatie van de hervormingsmaatregelen in het kader van het tweede leningenprogramma. Hierbij is een brief toegezegd waarin wordt ingegaan op de hervormingen op het gebied van de wetgeving, feitelijke implementatie, reorganisatie en effecten voor de Griekse belastingdienst, waarin één specifieke casus wordt uitgewerkt.

Deze casus gaat over *dispute resolution* (afhandeling van geschillen) door de Griekse belastingdienst; tevens geef ik informatie over de voortgang van een aantal onderwerpen op belastingterrein, waarbij Nederland betrokken is:

1. Belastinghervormingen en de organisatie van de Task Force for Greece
2. De organisatie van de Griekse belastingdienst
3. Stand van zaken invordering
4. Stand van zaken anti-witwasprogramma
5. Stand van zaken anti-corruptieprogramma
6. Uitwerking casus dispute resolution

1. Belastinghervormingen

Sinds 2011 is, in het kader van het Griekse leningenprogramma, op belastinggebied een omvangrijk hervormingsproces in gang gezet en zijn er afspraken gemaakt over onder andere het verbreden van de belastinggrondslag, het simplificeren van belastingwetgeving, het vereenvoudigen van de processen van de belastingdienst en het tegengaan van belastingontduiking. De Trojka (de Europese Commissie, de ECB en het IMF) rapporteert regelmatig over de voortgang van deze hervormingen, zie bijvoorbeeld de vierde voortgangsrapportage van de Europese

Commissie¹. Hierin wordt aangegeven dat er sinds 2013 veel vooruitgang is geboekt en er een omvangrijke herziening van het belastingstelsel heeft plaatsgevonden, zo is het stelsel van de inkomstenbelasting herzien en is een nieuwe formele belastingwet aangenomen.

De Griekse belastingdienst, het General Secretariat for Public Revenue (hierna: GSPR) is een semi autonoom onderdeel van het Ministerie van Financiën en is verantwoordelijk voor zowel belastingen als douane. De afgelopen week heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan. Op 5 juni heeft de secretaris-generaal van GSPR, Haris Theoharis, die begin 2013 was aangesteld, zijn ontslag ingediend. Op 10 juni is de nieuwe Minister van Financiën, Gikas Hardouvelis, benoemd. Het commitment van de Griekse autoriteiten aan de verdere modernisering van de belastingdienst is voorwaardelijk voor de voortzetting van de bilaterale ondersteuning vanuit Nederland.

Om Griekenland te helpen bij het ontwerp en de implementatie van de hervormingen heeft de Europese Commissie in 2011 de Task Force for Greece (TFGR) ingesteld. Deze Task Force, onder leiding van Horst Reichenbach, is verantwoordelijk voor de technische assistentie aan de Griekse autoriteiten op een breed scala van terreinen. Op het belastingterrein werken de TFGR, het IMF en de Commissie (DG TAXUD) samen met een aantal EU-lidstaten in het aanbod van technische assistentie. Het werkgebied is verdeeld in domeinen aan de hand van kerntaken van de belastingdienst. Per domein is een domeinleider aangesteld. Nederland is domeinleider voor *dispute resolution* en *anti money laundering* (anti-witwassen) en daarmee verantwoordelijk voor de inbreng vanuit de EU-lidstaten en de coördinatie met de Griekse belastingdienst, de Europese Commissie en het IMF. Daarnaast is Nederland vanaf het begin betrokken bij de assistentie aan de Griekse autoriteiten op het gebied van de invordering. Een Nederlandse expert van het Ministerie van Financiën is werkzaam bij de TFGR waar hij verantwoordelijk is voor de programma's anti-witwassen en anti-corruptie.

2. Organisatie van de Griekse Belastingdienst

Bij aanvang van het leningenprogramma kenmerkte de Griekse belastingdienst zich door sterke decentralisatie (met bijna 300 lokale kantoren met een grote autonomie) en weinig leiderschap vanuit het centrale niveau. Een groot scala aan (formele) regelgeving belemmerde effectief en efficiënt optreden in de heffing en invordering en implementatie van nieuwe regelgeving verliep moeizaam. Na vertraging in 2012, mede als gevolg van de instabiele politieke situatie, zijn sinds 2013 zichtbare stappen genomen in het hervormingsproces van de GSPR. Belangrijke ontwikkelingen zijn de, bij wet geregelde, versterking van de autonomie en bevoegdheden van de centrale leiding (bijvoorbeeld in het benoemingenbeleid, het budget en de strategische planning). Het aantal lokale kantoren is teruggebracht tot 120 en een aantal specialistische functies is gecentraliseerd; er zijn centrale units ingericht voor de behandeling van grote ondernemingen, vermogende particulieren, invordering van omvangrijke belastingschulden en bezwaarschriften. Organisatie-onderdelen die voorheen geen onderdeel waren van GSPR (zoals de IT-afdeling) zijn geïntegreerd in GSPR. Ook is een nieuwe structuur van belonen en promotie in het leven geroepen.

Voorts investeert GSPR in de versterking van de controlecapaciteit; in 2014 en 2015 zullen 1700 nieuwe controle-ambtenaren worden aangenomen en ondertussen worden 2000 zittende ambtenaren opnieuw

¹ U bent hierover geïnformeerd in Kamerbrief «Vierde voortgangsrapportage hervormingsprogramma Griekenland» met Kamerstuk 21 501-07, nr. 1135, d.d. 9 april 2014.

getraind; deze aanpassing zal de capaciteit van onder andere de centrale units voor grote ondernemingen en vermogende particulieren versterken. Er is een website geopend (www.publicrevenue.gr) waarin GSPR openheid geeft over de mate waarin key performance indicators op het terrein van inning, belastingcontroles en aantallen voor strafrechtelijke vervolging aangemelde zaken door GSPR worden behaald.

3. Stand van zaken invordering

Vanaf de aanvang van het leningenprogramma en instelling van de Task Force is invordering één van de voornaamste speerpunten. De cijfers voor de inning (het bedrag van de inning van oude -voor het rapportagejaar vastgestelde- belastingschulden en het inningspercentage van de gedurende het jaar vastgestelde schulden) laten in 2013, hoewel minder dan de door de Griekse autoriteiten gestelde doelen, een verbetering zien ten opzichte van 2012. Voorts noemt de Europese Commissie dat GSPR een ongekend bedrag aan *property taxes* (onroerende zaakbelastingen) tijdig heeft geïnd (1% van het BNP).

Collection	Results 2012	Results 2013	Target 2013	Target 2014
Old debt collection (in € billion)	1,099	1,518	1,900	2,000
Collection new debts	1,377	1,688		
% Collection of current year outstanding debt	10,5%	18,7%	24,5%	25%

Bronnen: vierde voortgangsrapportage Europese Commissie en www.publicrevenue.gr

4. Stand van zaken anti-witwasprogramma

De FIOD levert kennis en expertise over de aanpak van witwassen. Dit programma richt zich niet enkel op GSPR maar ook op de Griekse opsporingsdiensten SDOE en Financiële Politie, de Financial Intelligence Unit, de Griekse Centrale Bank en het Openbaar Ministerie. Het trainingsprogramma duurt 18 maanden en is onderdeel van de door de TFGR opgestelde *Roadmap for Anti-Money Laundering*.

Inmiddels zijn meer dan 700 Griekse ambtenaren van de diverse diensten getraind, niet alleen medewerkers maar ook de managementlaag. De training bestaat uit een theoretisch deel en een deel waarbij de FIOD adviseert bij onderzoeken.

Het eerste onderzoek dat vanaf december 2012 door de FIOD werd ondersteund, heeft inmiddels resultaat opgeleverd. Onlangs is een verdachte aangehouden; hij wordt onder andere beschuldigd van het opmaken van valse facturen voor een bedrag van ruim 29 miljoen euro.

Sinds 2012 zijn 1446 fraudesignalen naar de opsporingsdiensten verstuurd en zijn 405 belastingontduikingszaken ingediend bij het Openbaar Ministerie. Voorts is voor meer dan 170 miljoen aan tegoeden bevroren. Daarnaast is een geautomatiseerd register van bankrekeningen geïntroduceerd waardoor de informatie over bankrekeningnummers veel sneller ter beschikking komt: de informatie van de banken is binnen één dag beschikbaar; voorheen was de wachttijd zes tot twaalf maanden. Dit register wordt uiteraard niet alleen in het kader van anti-witwassen gebruikt maar ook in het kader van fraudebestrijding en andere handhavingsmaatregelen en het anti-corruptieprogramma.

5. Stand van zaken anti-corruptieprogramma

Het anti-corruptieprogramma is een overheidsbreed programma waarvoor de TFGR een *Roadmap* heeft ontwikkeld. Medio 2013 is een nationale anti-corruptiecoördinator ingesteld in Griekenland. Hij wordt ondersteund door een Adviesraad en een Coördinatiecomité en is rechtstreeks verantwoording verschuldigd aan de Minister-President. Er is ondertussen wetgeving aangenomen worden om de anti-corruptiewetgeving verder in lijn te brengen met de internationale praktijk.

6. Uitwerking casus: dispute resolution

Oude situatie

Tot 2013 kende Griekenland een systeem waarbij de belastingplichtige rechtstreeks naar de administratieve rechter kon stappen wanneer hij het niet eens was met een beslissing van de belastingdienst. Een voorafgaande bezwaarprocedure was niet verplicht. Dat betekende een grote hoeveelheid open zaken. Het IMF rapporteerde eind 2011 een aantal van 165.000, ook zeer eenvoudige, openstaande fiscale procedures, die opstapelden bij de administratieve rechtbanken en gerechtshoven. Voor deze zaken werd in het algemeen uitstel van betaling verleend zodat de schulden niet ingevorderd werden; er werd geen griffierecht geheven. Dit had grote impact op de invordering; de gemiddelde looptijd van belastingzaken voor de rechter bedroeg zeven tot twaalf jaar. In het kader van de afspraken over de leningenprogramma's heeft Griekenland afspraken gemaakt over terugdringing van deze voorraden.

Nieuwe regelgeving

Medio 2013 heeft Griekenland wetgeving aangenomen voor de verplichtstelling van de fiscale bezwaarprocedure. Deze systematiek, die in veel Europese landen geldt, houdt in dat belanghebbenden niet direct naar de administratieve rechter kunnen wanneer zij het niet eens zijn met de beslissing van de belastingadministratie, maar eerst een bezwaarschrift moeten indienen bij de belastingadministratie zelf. Het IMF, de Commissie, de TFGR en Nederland hebben bij deze omzetting geadviseerd. De bepalingen, opgenomen in de *Tax Procedures Code*, zijn per 1 augustus 2013 in werking getreden. Hiermee is de verplichte bezwaarprocedure een feit geworden. De *Tax Procedures Code* regelt onder meer een beslistermijn op bezwaarschriften van zestig dagen en de mogelijkheid dat belastingplichtigen bij hun bezwaar een verzoek doen voor uitstel van betaling voor 50% van het bestreden bedrag.

Implementatie

Nederland assisteert sinds medio vorig jaar GSPR bij de implementatie van de nieuwe regelgeving. Hierbij wordt ook nadrukkelijk gekeken naar de aanpak bij belastingadministraties in andere lidstaten. Een van de belangrijkste ontwikkelingen in Griekenland is dat de lokale kantoren niet hun «eigen» bezwaren behandelen maar dat in GSPR een centrale afdeling voor de afhandeling van bezwaarschriften is ingericht (*Dispute Resolution Unit* – hierna DRU).

De DRU is sinds 1 augustus 2013 vanaf nul opgebouwd waarbij veel tijd wordt besteed aan de automatisering van processen. Bezwaarschriften komen binnen bij de lokale belastingkantoren en worden in toenemende mate, geautomatiseerd, ter behandeling overgedragen naar de DRU. De cijfers over 2014 van GSPR laten onder andere zien dat van de tot nu toe genomen beslissingen (1397) op bezwaar in 180 gevallen het bezwaar

(geheel of gedeeltelijk) is gehonoreerd. De overige bezwaren zijn hetzij door een beslissing van DRU afgewezen hetzij door overschrijding van de beslistermijn. In iets meer dan de helft van deze gevallen is de belastingplichtige in beroep gegaan.

Voorkoming bezwaarschriften

De Griekse autoriteiten zijn in de tweede helft van 2013 gestart met een omvangrijk belastinghervormingsprogramma, dat onder andere gericht is op vereenvoudiging van wetgeving. Hiermee wordt naar verwachting ook bereikt dat minder geschillen ontstaan als gevolg van ingewikkelde regelgeving.

Ik vertrouw erop dat ik u met dit overzicht naar tevredenheid heb geïnformeerd over de stand van zaken bij de Griekse belastingdienst, waarbij ik specifiek in ben gegaan op een aantal terreinen met Nederlandse betrokkenheid.

De Staatssecretaris van Financiën,
E.D. Wiebes